

20 FEBRUARI 2011 – ZEVENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Hou van mij zoals ik ben

HET IS ALSOF JEZUS BIJ DE BERGREDE, waaruit we al een paar weken lezen, telkens de berg op- en afloopt. Hoge principes, bergtoppen, en direct erna kleine doedingen. De top van de Berg: „Wees volmaakt zoals jullie hemelse Vader.” En dan: „Geef je een glas koud water aan een nomade in de woestijn?” Jezus biedt perspectieven, vergezichten, utopieën, maar Hij is telkens bekommerd om „hoe zet je één stap omhoog?” Hij weet wat een utopie is, een *ou-topos*, iets wat nog geen (ou) plaats (topos) heeft, maar ons oriënteert. Zo lezen we in het evangelie van vandaag: „Bemin je vijand” en direct daarna: „Want uw Vader in de hemel laat de vruchtbare regen vallen over rechtvaardigen én onrechtvaardigen.” Waarom zegt Jezus dat toch? Zwavelzure regen over de slechten en dauwdruppels over de goeden; dat zou pas echt recht zijn?

Ik neem vandaag eerst deze zin: „Bemin je vijanden.” Wij verwarren vaak liefde en sympathie. Sympathie is het spontane herkennen van het gelijke in de andere persoon. Dat trekt ons vanzelf aan. Liefde is iets anders. Ze gaat niet over het gelijke in de andere, maar om de aanvaarding van het verschil. Het komt erop aan de echte werkelijkheid van anderen en van zichzelf te aanvaarden. Pas dan zijn menselijke relaties mogelijk. Wie wacht op de ideale vrouw of man – kopie van mijn droom – sterft celibatair. Als we wachten op een God, „als beeld van ons, op ons gelijkend”, is er geen toekomst. Er is dan alleen de nagalm van onze ontgoochelingen.

Maar er is ook nog een ander stootblok in het evangelie van vandaag: „Wees volmaakt zoals de hemelse Vader volmaakt is.” Dit kan niemand! We zijn God niet. Recent Bijbelonderzoek vertaalt dit vers als „Wees onverdeeld goed, zoals de hemelse Vader.” Die vertaling is bevrijdend. Ze zegt eerst dat God onverdeeld goed is. Pas daarna komt de vraag of we die onverdeelde goedheid willen doorstralen.

Zo zijn we terug bij „Bemin je vijanden.” Dat heet naastliefde. Het woord ‘naast’ kan ons geruststellen. Het heeft de nuchterheid van een voorzetsel. Het zegt niets over de affectieve kleur van die relaties. Er wordt gevraagd dat ik de mensen naast mij zou beminnen. Dat wil zeggen: ze als mensen respecteren. Er staat dus niet dat we alle onlustgevoelens moeten ontkennen. Er staat niet dat we alle mensen sympathiek moeten vinden. De liefde, die hier bedoeld wordt, is geen gevoelsliefde. Ze is nuchtere rechtvaardigheid.

De Bergrede verbiedt discriminatie op grond van lust- of onlustgevoelens of op grond van zoveel andere niet ter zake doende elementen. De Bergrede verbiedt niet dat we gekwetst zijn door het gedrag van anderen. Ze vraagt wél dat we niemand definitief afschrijven of veroordelen. Dat is groeien naar onverdeeld goed zijn.

Herman Servotte geeft enkele stapstenen aan op weg naar de bergtop van „onverdeeld goed zijn en niet veroordelen” (*Woorden voor onderweg*, Averbode, 1995, bladzijde 124). Ten eerste, onderscheid maken tussen de persoon en de daad. Een mens valt niet samen met zijn daden. Noem hem geen dief. Houd het bij de vaststelling dat hij heeft gestolen. Ten tweede, proberen onderscheid te maken tussen het verleden en de toekomst. In de evangelies wordt vaak verteld hoe Jezus een nieuwe toekomst opent. „Eens dief, altijd dief” snijdt echter alle toekomst weg. Ten derde: „Brenge in rekening wat je weet, maar ook wat je niet weet. Wij weten bijvoorbeeld niet waar wij zouden terecht komen, mochten wij in zijn versleten schoenen staan. Past ons dan geen grote bescheidenheid?”

Eén van de mooiste nieuwjaarswensen die ik ontving, kwam van Eugène, die een tekst van Robert Winnett doorstuurde:

*„Neem mij, aanvaard mij, hou van mij zoals ik ben.
Hou van mij met mijn eigenzinnig verleden.
Hou van mij als van vlees en bloed, niet van het ideale beeld,
dat je vergeefs van mij koestert.
Hou van mij, van het verwarde schepsel dat je ziet.
Hou niet van de mens van wie je droomt, maar hou van mij zoals ik ben.
En toch dwalen zij die zeggen dat liefde blind is.
Onder mijn aardse zelf bespeurt jouw liefde vermogens die uitrijzen
boven mijn hartstochten.
Liefde is creatief. Jouw liefde brengt de geboorte tot stand
van Gods beeld in het meest aardse van de aarde.”*

EERSTE LEZING

LEVITICUS 19, 1-2.17-18

De Heer sprak tot Mozes:

„Zeg tot heel de gemeenschap van de Israëlieten: Wees heilig, want Ik, de Heer uw God, ben heilig.”

„Wees niet haatdragend tegen uw broeder. Wijs elkaar terecht: dan maakt ge u niet schuldig aan de zonde van een ander. Neem geen wraak op een volksgenoot en koester geen wrok tegen hem. Bemin uw Heer als uzelf. Ik ben de Heer.”

TWEEDE LEZING

EERSTE BRIEF

AAN DE KORINTIERS 3, 16-23

Broeders en zusters,

Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en dat de Geest van God in u woont? Als iemand de tempel van God te gronde richt, zal God hem te gronde richten. Want de tempel van God is heilig, en die tempel zijt gij.

Laat niemand zichzelf iets wijs maken. Als iemand onder u wijs meent te zijn — wijs namelijk volgens de normen van deze tijd die voorbijgaat — dan moet hij dwaas worden om de ware wijsheid te leren. De wijsheid van deze wereld is dwaasheid voor God. Er staat immers geschreven: „Hij vangt de wijzen in hun eigen sluwheid”, en elders: „De Heer kent de gedachten van de wijzen. Hij weet hoe waardeloos ze zijn.”

Laat daarom niemand zijn heil zoeken bij mensen. Want alles is het uwe, of het nu Paulus is of Apollos of Kefas, wereld, leven of dood, heden of toekomst, alles is van u, maar gij zijt van Christus en Christus is van God.

EVANGELIE

MATTEUS 5, 38-48

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen:

„Gij hebt gehoord dat er gezegd is: ‘Oog om oog, tand om tand.’ Maar Ik zeg u geen weerstand te bieden aan het onrecht, maar als iemand u op de rechterwang slaat, keer hem dan ook de andere toe. Als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleed afnemen, laat hem dan ook het bovenkleed. Als iemand u vordert één mijl met hem te gaan, ga er twee met hem. Geeft aan wie u vraagt, en wendt u niet af als iemand van u lenen wil.”

„Gij hebt gehoord dat er gezegd is: ‘Gij zult uw naaste beminnen en uw vijand haten.’ Maar Ik zeg u: Bemint uw vijanden en bidt voor wie u vervolgen, opdat gij kinderen moogt worden van uw Vader in de hemel, die immers de zon laat opgaan over slechten en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

Want als gij bemint die u beminnen, wat voor recht op loon hebt gij dan? Doen de tollenaars niet hetzelfde? En als gij alleen uw broeders groet, wat voor buitengewoons doet gij dan? Doen de heidenen dat ook niet? Weest dus volmaakt, zoals uw Vader in de hemel volmaakt is.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net